

Presidential Communications Operations Office

Presidential News Desk

SPEECH OF

PRESIDENT RODRIGO ROA DUTERTE

DURING THE LAUNCHING OF THE "NEGOSYO SERBISYO SA BARANGAY"

[Delivered at Patio de Milagros Minitel and Resort in Dimasalang, Masbate | 09 January 2019]

Daghang salamat po.

Ano ba kayo --- Tagalog o...? Umupo na muna kayo. *[laughter]*

I really do not know. Masbate is quite peculiar. Kasi dito parang halo may --- ang punto may Masbateño. It's a almost --- may Bisaya, Tagalog and ang punto parang Waray. Ang mukha parang taga mga Maynila, gwapo, gwapo. *[applause]*

Noon pa ito. Pinaplano ko na, about last month. Sana 'yung target ko na makausap dito, hindi tayo mag-away. Iyong usapan lang at magkaprangkahan. Tingnan lang natin ang mundo pati 'yung reyalidad ng ating buhay ngayon.

'Ika nga ni Secretary Lopez, one of the brightest 'to sa aking Gabinete ha. And I had to wait for about four months. Pinag-aralan talaga nila 'yang macro tapos maliit na negosyo, small time. It's all over the world actually. In ASEAN conferences, ang pinag-

uusapan palagi namin 'yung maliliit. Kasi kung mga mayaman na lang palagi, ang maliliit rumarami and hindi --- dili productive, walay kita kaayo ang ekonomiya altogether sa kalibutan magka-anam og kahinay.

You have to raise a new level of middle-income families. We might really be treading into an experiment. It might be a vain attempt sa ating gobyerno but gusto lang namin subukan.

Ang pera may gobyerno. Walang question 'yan. Ang pera nasa gobyerno. Ang gobyerno, hindi naman tayo pwedeng mag-imprenta ng pera but you know, it's always equivalent to the economy of the nation.

Ang piso mo, ang balor niyan is the economic stability of your country. Pagka mataas ang stability, maraming negosyo, maraming kumikita and almost everybody are employed, self-employed or employed ng malalaking kumpanya but the place is parang makina, umaandar, sigurado 'yan. But you have the raise the people even how feeble it is sa ngayon kasi kulang talaga ng pera.

Ang una diyan is, you remember this, because lalagpas rin ako. Matatapos rin ako pagka-mayor o presidente kung gusto --- but I call myself mayor.

Alam mo, tandaan ninyo, no country including the Philippines will rise above and progressively grow unless you have law and order pati hindi ninyo mahinto ang corruption. Iyang dalawa na 'yan. *[applause]* Sigurado 'yan.

All others, useless na magsalita. Huwag na natin pag-usapan kung ano 'yang mga livelihood diyan. Ang atin muna is the law and order.

Ang una kong kinakausap, kayong mga komunista. Kayo 'yung mga NPA. Kaya ako nandito kasi nababasa ko na lang sa briefer ko gabi-gabi halos araw-araw may ambush dito ng pulis.

Eh palagay ko it's being perpetuated by the New People's Army. You're fighting a war? Prinsipyo? Well, lahat ng tao may prinsipyo. Rumerespeto ako sa tao na sabihin niya, "this is a matter of principle for me." Prinsipyo ko sa pagkatao ko.

But kayong mga NPA, you know very well, nandoon na ako noon, estudyante na ako.

Kaya nga sabi ni Sison, minsan kung mag-usap ang --- magandang usapan, maganda ang sabihin niya sa akin that I was his student and blah blah blah.

Then kung nagmumurahan na kami kasi talagang --- I cannot concede anything. I cannot make concessions actually. It has to be the Filipino people who will do it. And I want --- ako messenger lang.

So I have to --- kailangan pulsuhan ko ang bayan kung ano ang gusto nila. Kasi kami, trabahante lang ng gobyerno. We are workers of government and we work for the people, period.

So kung anong gusto at anong kabutihan ng gustong taong-bayan, sinusunod namin 'yan. Kung gusto ng taong-bayan, mag-komunista tayong lahat bukas at tayong lahat may may-ari na nitong niyogan ninyo, eh 'di sige.

But the problem is even during elections, 'yung mga kandidato ninyo hindi nananalo. And in Davao, may isa, dalawa, tatlong konsehal lang kasi tumatakbo sa ticket ko.

Ngayon, eh kung talagang maganda 'yang panukala ninyo, if you think that the ideology is good for the country, why is it that 52 years of patayan, wala namang kawenta-kwenta. Iyong pinatay mong sundalo wala namang kasalanan sa iyo. Iyong sundalo naman barilin ka, ke ano ka lang, may diperensya dahil sa armed struggle.

Bitawan ninyo ang armed struggle tapos magtayo kayo ng partido, 'yung tunay na Pilipinong partido, sasali ako sa inyo. *[applause]* Kaming dalawa ni Bebot Bello, right after 'yung EDSA revolution, sumali kami sa Partido ng Bayan.

Problem is, ang aming hangarin para sa bayan minus the armed struggle ng patayan. Siguro kasi mga abogado kami, eh kasama ko 'yan sila sa dormitoryo. Eh hindi ko matanggap 'yang --- you waste your policeman. May mga pamilya. Walang karason-rason, rebolusyon.

Ano ang sinasabi? "Bakit ikaw ba naniniwala diyan sa gobyernong 'yan?" Ito, ito, ito, kay ano ito, itong lupa na ito, kanya lahat. Inyo, meron kayo? 'Pag kayo dinan kayo ng istorya nang ganun.

Sabihin bakit may mahirap, may mayaman? Bakit 'yung iba namamatay lang? Iyong cancer patients, kinakain ng... Iyong mukha ng bata, nandiyan sa...

Anong... Ganun ang Diyos? So kung hindi ka maniwala sa Diyos that they can --- God can dispense justice and equality, maniwala ka naman sa isang tao. Sinong pinapaniwalaan niyo? Si Karl Marx? Patay na 'yun. Si Mao Zedong? Binuksan niya ang China.

Kaya ako gusto ko ngayon, hindi kita kalaban, hindi kita patayin. May baril ako, pero hindi kita babarilin. Samahin ko kayo sa China and tingnan niyo, komunista man kaya 'yan. Tingnan ninyo ang China ngayon. It's all capitalism, consumer-driven.

Kagaya ng Amerika, kung may abilidad ka, talagang sisikat ka, if you have the talent. Now itong opportunity nating Pilipinas, limitado ang theaters, whatever, simply because there is war. Ang Mindanao, walang bagyo na tutubo lahat

kaya kung binagyo dito at nawarak na ang buong Pilipinas, kalahati, Mindanao ang magbigay ng pagkain sa buong Pilipinas.

Paano niya bigay ng pagkain kay nandoon, nandoon 'yung extortion, 'yung komunista? At 'pag hindi ka nagbigay ng pera, susunugin ninyo ang mga truck. Nakikita naman ninyo sa TV.

Eh tapos sabihin ninyo, para sa tao. Ang para tao na-sideline diyan, ang trabahante. Iyong mga mayaman, walang... P***** i** sunugin mo 'yang sampung libong truck ko diyan, mayaman pa rin ako.

Pampahirap eh. Tapos mabuti pa ako... Kayong mga NPA, mabuti pa ako sa inyo nakita ko pa si Sison tapos nakinig ako sa kanya. Problema lang, noon pa kasi 'yung armed struggle. Iyong makakamit tayo ng bagong whatever, improvement, o ano makakuha tayo ng lupa. Bakit? Sila lang ba ang marunong?

Ako almost every week umiikot ako sa mundong Pilipinas natin nagdi-distribute ako ng certificate of ownership kasi ang land reform, sinabi ko talaga kay Castriciones, "unahin mo 'yan". Lalo na sa mga lugar na merong mainit talaga ang issue ng landlord pati tenant.

Nandito ba si Secretary Castriciones? Is he here? Sabihin mo sa kanya next week magpunta siya dito. Tingnan niya ang Masbate. I-land reform niya lahat. *[applause]* Sabihin ko sa kanya, kayo na ang magsabi sa kanya. Tapos na kami nag-Cabinet meeting eh.

Magastos ng laway itong p***** i** trabaho na 'to. *[laughter]* I-land reform ko ang Masbate. Maniwala kayo. *[applause]* Itaga ninyo sa bato 'yan. With or without the communists, we can. Meron pa akong three years. Uubusin ko itong Pilipinas. Uunahin ko 'yung gobyerno.

Anong lupa ng gobyerno. Hoy, kayong mga NPA maghanap kayo. Babalik ako dito at sabihin ko sa Secretary ng DAR, Castriciones, pag-aralan mo kasi ibigay natin lahat. Pagkatapos niyang termino ko, 'yang lahat ng lupa ng gobyerno naibigay na at 'yung marami --- by the hundreds i-land reform mo. I-land reform mo, hindi talaga --- hindi ito matatapos itong away na ito kung ipadaan lang natin sa bala.

Kasi ang mga tao matagal nang nagdusa diyan sa lupa na talagang hindi kanila. Somebody has to do it and someone has to give. Kayong mga mayayaman medyo --- you have to share it whether you like it or not. For after all, it is not my law. It's the law of Cory Aquino.

[audio cut due to power interruption]

Itong ating away sa Pilipino hindi ito madala ng patayan. Lalagyan ko ito ng limang division wala ring mangyari kung ang Pilipino ay galit rin sa kapwa niya Pilipino. Bakit naman kayo makinig doon sa mga komunista...?

Alisto itong mga sundalo. *[laughter]* That lady of mine, ang aide ko si Chinna. Galing Annapolis 'yan. Annapolis graduate 'yan sa America. *[applause]*

You know, we will have to go into a land reform. Sabihin ko... Ba't kinokopya mo lang 'yan? Kinokopya ko, nandiyan na eh. Pero kung sabihin mo na kung gusto ko talaga galing sa puso ko. Kasi kami migrants lang rin ng Mindanao. Mama ko Mindanaoan but tatay ko Cebuano. And we went there many years ago, 1948, '49, '50.

Isipin ninyo ang Davao noon at isipin ninyo ang Davao ngayon kung napunta kayo. At least itong mga NPA nandoon sa bukid. Dito, nabasa ko...

Kaya ako pumunta dito gusto kong tanungin lahat ang pulis pati military bakit dito napaka... Hindi naman --- hindi ko mabilib 'yang makapatay ka ng limang tao ha o makapatay ka ng is --- 20 NPAs. You think that I'll...

Ako, maraming tumutulong sa Israel, USA. Kaya nakikita kayo sa drone, helicopter. Gusto nila na titirahin kayo diyan sa taas. Ako lang ang tiga-pigil. Sabi ko, huwag na. Pasalubungin mo na lang ng sundalo, baka makumbinsi mo pang mag-surrender.

Sumurrender kayo. Bigyan ko kayo ng lupa, i-land reform ko muna 'to at itatayuan ko kayo ng bahay. *[applause]* At for the meantime na pinag-aralan ninyo paano maghanap-buhay, papapasukin ko dito ang TESDA, 'yung livelihood, electricians, tapos *[applause]* ang DSWD kung ano pang matulong nila.

Ang aking members of the Cabinet karamihan ngayon puro military na. Kasi ang military kasi, hindi ako natatakot sa kanila. After all I was elected by the people, not by the military or the police.

But I like to work with them kasi isang salita lang. Matagal akong mayor ng Davao City, 23 years. Four years, congressman. Four years, vice mayor ako sa anak ko.

You know why? Bakit ganun ako magsalita? Panahon pa ng tatay ko, 'yung --- kayong mga matagal rito, 'yung mga politiko ninyo sila Emilio, Espinosa, kasama ng tatay ko sa Cabinet ni Marcos.

Kaya 'yan magsabi siya noon, mag-uwi sa Davao, trabaho Maynila, he was a Cabinet member. Sabihin niya, dito kayo, kay [Jolly Espinosa?] nagpapatayan pati sa airport, nag-aabangan. P***** j** hintuin ninyo 'yang ganun. Alam mo pagka ganun, kay maabutan ko kayo, papatayin ko talaga kayo. Oo. *[applause]* Totoo.

Anong kap***** 'yang i-ambush mo diyan? Matapang ka lang. Gusto mo harap-harapan. Babaan kita pero you know... Would it solve the problems of the country?

O tingnan mo si Sison, pa-bright-bright. Hanggang ngayon nakikinig pa kayo sa utak niya. T*** i. Eh kung bright 'yang leader ninyo si Sison bakit ako ang Presidente hindi siya? *[applause]* Eh gamitin utak ninyo.

Ako, ilan, ilan lang... [Managa?], [Lonaga?] lang ang dito. *[applause]* Wala akong isang barangay captain. Makita mo naman inuna ko kayo. Ang Davao hanggang ngayon wala pang movement sa infrastructure.

Kagaya sa aming subdivision noon, before it was turned over to government. Kasi ang subdivision, itong mga walang hiya na ito, i-develop nila, kunwari may canal na maliit 'yan. Tapos 'pag nabili na lahat ang lupa, i-turn over nila sa gobyerno.

Sabihin na nila, "Sabihin niyo sa mga konsehal, lagyan ng canal, lagyan..." Ang development nila, isang pala, isang tutok lang 'yan. Isang kahig, pagkatapos ang tao na ang mag-baguod sa gastusin.

Mag-usap tayo, kayong mga NPA. Ano... Alam mo, itong mga tao na ito pareho sa inyo lifetime. Ngayon, isa, dalawa, tatlo, apat, mag-surrender sa inyo. Ituturo kayo niyan balang araw. Marunong 'to maglilista eh kaya makita mo na lang bumabagsak. Kasi kung marunong kayong mag-sparrow, marunong din itong mag-lista.

Ngayon kung malipat 'yan doon sa lugar, sabihin niya, "'yun 'yun o tira doon ka sa ating sergeant major o 'yung..." Wala ng --- walang katapusan. Talagang titirahin ka. Maski ako.

Kung magsabi, "Sir, may nakita..." "'Yan? O sige, patayin mo." Eh p***** j**** sinabi ko na sa inyo huminto na, eh sige... Mag-surrender kayo, may pera ang gobyerno. Kaya lang totoo 'yan p***** j** marami talagang kurakot 'tong g***... *[applause]* Pero kita mo naman, fire out ako left and right. Wala akong sinasanto maski kaibigan ko, maski kasama ko noon pag-akyat ko sa ano.

Ilan na ang pinalabas ko, sabi ko, "go out". Ako hindi ako --- hindi ako nagma... Wala ko magpaharon ingnon. Hindi ako nagpapa-hipokrito na malinis ako ganun. Meron rin akong apan. Kibaw mo mag-Bisaya? Meron pa akong --- but he is good but he is also a bad. Correct.

Pero 'yung pagnakaw ng pera, hindi ko type 'yan. Ang type ko... *[laughter]* Ginutom ata sige... *[laughter]* Saan pa 'yung isa kanina? Nandoon may nakatindig kanina, mahabang buhok, saan 'yon? *[laughter]*

Alam mo kanya-kanyang tayong racket eh. Pero 'yang nakawan, mahirap 'yan. Mahirap talaga 'yan. Ako mayor ako pero...

Member ako ng Congress, wala kayong --- sumasali ako diyan sa PDAF, PDAF na 'yan. Kaya nag-Presidente ako, 'yung diskarteng tama lang sa gobyerno. Now, may narinig ako gaya nito na 'yung conversion dito nagtatagal.

If you are in a hurry, so I am asking anybody who can answer me correctly bakit matagal ang conversion. So kung may development ka diyan, sabi nila ang reklamo ng iba dito matagal.

So kung nandito 'yung taga-gobyerno, sumagot ka kasi sipain kita dito ngayon. Bakit nga matagal? So I am giving anybody who's listening, pakisabi na lang, I'm giving him exactly one week to complete everything, pati approval na. *[applause]* Walang diperensya.

I'd like those guys doon sa DAR, pumunta dito, makihalo sila diyan sa mga NPA na 'yan. Kayong mga NPA, pagtingin, pagturo kayo ngayon ng lupa na, sabi walang may-ari, sige kunin na ninyo mauna kayo. Pero hati-hati. *[applause]* Hati is hati. Walang... Dahil si kumander ka, iyo tatlong hektarya; kasi squad leader ka, dalawa. Ultimo ka ng NPA, isang hektarya. Iyan ang komunista na hindi matanggap ng demokrasya. Ganun. Sakto talaga ang paghati-hati...

Pero handa akong magpabahay dito. *[applause]* Gawan ko kayo ng bahay. Tapos huwag ninyong galawin 'yang gobyerno, mga tao kasi nagtatrabaho lang 'yan. Papasok dito ang TESDA, DTI, DSWD, and I will order them to hurry up.

Iyong conversion at saka 'yung sabi naghihintay, ano ba tayo ngayon? 9, it's Wednesday. Hanggang doon lang. Hindi ako maraming ano...

Kaya gusto ko ang military, alam mo bakit? Wala... I do not have anything against the bureaucracy. Ang bureaucracy kasi turuan mo, ito gawain mo, "Ah mahirap 'yan sir kay ano 'yang COA..."

Isa pa 'yang COA ang p***** j**. *[laughter]* Gusto ng COA mag-interpret para tuloy pampatagal. Sinasabi ko sa kanila, pareho lang man tayo abogado. Kung basahin ko na

pabor sa akin para madali at wala namang corruption, huwag kayong maglagay ng hadlang *[applause]* kasi natatagalan ang gobyerno --- ang mga tao naman...

Alam mo, pag-umpisa ng mga projects, almost all of the projects... So I'm giving everybody, not only the DAR, lahat. Sinabi ko sa inyo, one month. So I'm addressing myself to you guys and to those interested in listening. I thought I said one month after, there should be clearances already approved.

Otherwise, kung mag-six months pa tayo, p***** j** three years na lang naiwan sa akin. Tapos sige pa --- kasi mahilig ako magpunta ng kampo eh. Nasunog 'yung... Punta pa ako ng Jordan, sa desert. Tinitingnan namin 'yung helicopter na ibibigay sa atin.

Hindi ako nakapaglagay kasi ayaw ko 'pag nag --- magtulo na. May mantika --- eh 'di nasunog. Nung nakita namin ni Jo, ni Sison, "Ah si Duterte dying kasi..." Ang mga tao kasi na may kidney, umiitiim ito. *[laughter]* Iyang nag-a-ano na dialysis, itim na ang ano.

Akala nila, sira na ang kidney ko kasi may cancer ako. Meron na daw 'yun tumutubo ng... Wala mang tumutubo dito sa harap --- sa likod --- sa harap meron. *[laughter]*

Totoo. Tapos... Dito daw sa p**** ko may dugo na raw. Kaya minsan pag-uwi ko, tinitingnan ko. Maski minsan dito pag-ihi ako, yellow man. *[laughter]*

P***** j** pati t** ko gidaginot na sa mga p***** j** niya. *[laughter]* Wala nang maisipan. Dugo 'yan. Nakita mo parang basa. Totoo. Amoy t** pero yellow. *[laughter]* Kayong mga yellow hindi na... Sinusuka kayo ng mga tao. Ako... Ano-ano kung sabihin. Tinat** ko na kayo, marami pa kayong daldal. *[laughter]* Totoo.

Tingnan mo mga NPA. Anong gusto ninyo? Another 52 years of fighting? Manalo kayo? Not in a million years. Alam ko kung bakit, marami akong napuntahan nag-surrender. Ang mga anak hindi nakapag-aral. Iniwan sa lolo at lola. Pag-surrender, nandiyan malaki na.

Sabi ko, "Anong grade 'yan?" "Sir, hindi talaga nakapag-aral itong anak ko." Kaya 'yung mga komunista sa bukid, magtayo ng kanilang eskwelahan. Ang itinuturo naman doon, puro komunista puro --- paano magnakaw ng propiedad.

Kaya si Mariano 'yung inilagay kong DAR, akala ko makatulong, ayon 'yung Pantawid --
- 'yung envelop ng Pantawid nandoon sa kampo ng mga NPA. Doon ibinibigay. Sila si Taguiwalo. Kinuha ko kasi akala ko magtulungan na tayo. Huwag kang bumiyahe sa ---
do not travel alone.

Let's have this concerted effort, united na iba ang lumabas. 'Di pumiyak 'yung military
tapos tiningnan ko 'yung totoo.

Tatanong ako, may electricity na kayo? Who's operating the utility? Sabi ko na nga eh.
Nandito 'yung members ng cooperative? Ilang bahay na walang elektrisidad? One to 10,
ilang bahay? Dalawa? Tatlo o ano? *[Crowd answers: Sir, marami.]*

Ratio and proportion. I give you a scale of one to 10. Ten lahat may ilaw, ilan ang wala
sa 10?*[Officials: Kalahati po.]*

Well ganito 'yan eh. Kayong mga cooperative, kaya nga nahihirapan kayo kasi ganito.
Noong unang panahon kasi wala namang gobyerno, early settlers dito kaya nag-
contribute. Kaya cooperative eh.

Pero ang cooperative cannot really sustain a system of electricity kung lumaki nang
lumaki nang lumaki na. Now it's ---- the civilization has increased. So 'yung mga
cooperative, cooperative lang, ang kita noon, iyon lang din ang kita niya. Unless you're
a cooperative member, who got the money or a group of people who have it. Kay kung
wala. Maraming interesado ngayon sa labas, it could be Japan, Korea, China, mamili
kayo o ang Pilipinas marami ring bilyonaryo.

Now I will give you about until March o April. Pagka hindi, i-expropriate ko 'yung
franchise ninyo.*[applause]* Ibigay ko sa mga mayaman. Huwag kayong mag-ano.

Hindi ako mahilig sa pera. Bidding 'yan at bidding na tama. Huwag mo akong bigyan
bidding na rigged. At for your information, walang papel involving money or an award
or a concession, hindi dumadating 'yan sa lamesa ko.

Ideally, it belongs to Cusi kasi siya ang department secretary ng DOE. Pero sabihan mo
ako, mag-order lang ako. Ibigay ko ito sa may pera. Choose. You improve the place,
maghiram kayo ng pera, kumpletuhin ninyo ang franchise or I will expropriate you and
place it there in the block.

Sinong may kaya na gumawa ng Masbate, Dimasalang? *[applause]* Bidding kayo, pataasan. Diyan sa harap ko. Iyong envelope, envelope. "Ikaw magkano?" "Ikaw magkano?"

Iyan ibigay ko, para darating talaga ang civilization. Bigyan lang ninyo ako ng ganito tapos mamatay lang bigla, nabuang na. *[laughter]* Magbaon na lang kami ng portable. *[laughter]*

Totoo 'yan. That is the way it should be. Kung nag-isip ka lang man talaga rin para sa tao, isipin mo na lahat. First of all, talagang ano ako sa mga mahirap. Anak lang tayo ng mahirap eh.

Maswerte nga kayo na alam ko 'yon. Alam mo, mahirap magtingin ng problema ng tao. Hindi ka mahirap? Tingnan mo 'yung artista, mga... Equality of...

Tingnan muna ninyo. Eh halos kayo professional, graduate kayo. Kita mo 'yung mga kandidato. Look what have been --- they have been doing. Tapos pabalik-balik diyan.

Kaya sa Bisaya niyan, ako lang ang --- isa ako... Hindi naman ako magsabi ako lang. Hindi lang naman ako 'yung galing talaga sa hirap na... But ano bang tawag nito? There's a word for --- to fathom, 'yung makuha ma... To fathom, to solve ganun, to seek the answer. Malalim 'yan eh, kukunin mo 'yan sa ano.

Kung mahirap ka, gaganun ka lang niyan. Pero kung mayaman ka, hanggang diyan ka lang. Kung mahirap ka, alam mo to --- tugkad. Kung nasa dagat, matugkad nimo ang floor. Matugkad nimo ang...

Kaya kung pumunta ako dito mag-issue ng politika, mag-hambog lang, isa ako sa dumaan sabihin mo, "Wala ito. Wala 'yun, tonto rin 'yan. Babae lang inisip nun." Totoo naman. *[laughter]* Bakit natin...

Hindi naman ako marunong mag-lie. Asawa... Sabihin mo, "Ah dalawa asawa niyan." Totoo, dalawa asawa ko. Magkano sweldo ko? 190,000. Presidente ako 'yan lang.

Hindi niyo maniwala? Kayong mga taga-Maynila, pumunta kayo sa COA. Pumunta kayo kung saan kayo gustong pumunta. Tingnan ninyo 'yung... Iyan lang ang... Hindi ako pumipirma ng allowance. Wala. Sila pa siguro kasi maglakad sila eh. Kailangan nila eh.

Ang akin, libre bahay. Nakita na ninyo bahay ko? Alisin mo 'yung lectern, itong lectern, 'yang linya diyan, ganyan kalaki ang bahay ko. Hindi doon sa Palasyo, sa Malacañan. Ah para 'yun sa mga --- para lang sa mga multo 'yun. *[laughter]* Doon lang 'yun sila. Do not f*** me. Totoo.

Malaki na lang ang sala ko kasi parang --- sa meeting ganun gamitin ang... Pero 'yung kwarto ko sa totoo lang, iyang soundbox na 'yan, diyan putulin. Ganun lang kalaki.

Ang toilet bowl ko, isang flush lang. Kailangan madala lahat kasi --- harap ang Pasig, pero ang tubig Hesumaryosep. Kung may magsunod, sabihin mo, "Maghintay ka kay mga 30 minutos pa 'yung tubig magpuslit-puslit..." *[laughter]* Eh alangan naman sabihin mo sige ipagamit mo, tapos may nakalutang. *[laughter]* Totoo...

Sumama kayo kay Undersecretary. Ipakita ko 'yung bahay ko. Ako magyaya, ayan tanungin mo sila ano. Magyaya, magkain kayo sa akin? Oo. Isang sabaw, wala pay laman, gulay lang ang y***. *[laughter]* Sabaw, isang ulam, isang kanin. Maniwala kayo't hindi. Pati 'yung mga ambassador diyan, sabihin ko, kung kumain dito, 'yan lang.

Ngayon, kung may maggastos. May maggastos diyan, mga Chinese ganun. Mga amba -- mga ano. Magbigay ng pera so ibigay ko doon sa... Pero kung ako magyaya sa iyo, wala akong...

At ako lang rin ang Presidente na umiikot sa compound, nagsasara ng ilaw. Kasi nung pagdating ko. Susmaryosep ang aircon, kurog ako. Hindi ko --- bakit kayo mag-aircon kayo ng gabi? Iyong ano, nakailaw lahat.

Ganun ba ang mga lasing dito? Nagkukumpetensiya? Sige, doon na ako makinig sa iyo. Nasaan ka na? *[laughter]* Buang.

Iyan ang pinuntahan ko talaga dito. Kayong mga NPA, isip-isipin ninyong mabuti. Sabi ko nga, marami akong helicopter. Minsan sa taas, drone sa Amerikano, sinasabi na nila na 'yan naglalakad diyan 'yung, 'yan 'yan.

Meron ba kayong tropa diyan? Tapos tingnan ng... Sasabihin nila na, "Sige puntahan mo na ng chopper. Tahiin mo na ng bala." Ako 'yung tiga-pigil.

Kita mo dito wala pang binomba. Siguro ang ipit na. May nakita ba kayong military dito na nag-helicopter na nag-atake? Sabi ko, huwag mo na lang --- baka ma... Kung hindi madala ng istorya, wala munang barilan.

Ang problema 'yang hingi-hingi ninyo, ah iyan ang... Hindi ko na rin makontrol ang military. Military, hindi naman sila papayag. "Sir," sabihin nila, "mapahiya kami na nandiyan kami tapos sige ang kurakot."

Pero 'yung --- the waging of war, kinokontrol ko 'yan. Lalo na paggamit ng bomba. Kasi alam mo pagka-bomba, bomba. Kung i-landing diyan 'yang isa, ubos tayo dito lahat. Eh paano 'yung mga civilian? Kasi kung wala lang civilian, medyo matagal na sigurong malinis ito. Hulugan ko na lang ng bomba.

Eh ang problema, ang --- pati 'yung mga Abu Sayyaf. Ang ano --- ang mga tao doon nakikihalo sa ano eh. Ang hirap kaya trabaho ko.

Kaya ako nandito, babalik ako, interesado ako sa inyo. But you know, if we can have law and order here at kayong mga komunista, kung maniwala kayo sa akin. 'Pag hindi kayo maniwala, huwag na lang.

Kasi 'pag ganun, "Ah wala 'yan." 'Pag ganun ang attitude mo, hindi tayo mag-usap. Balang araw... Pero basta kayong lahat nandiyan, lahat ng taga-rito rin sumali diyan, tapos bumalik o nabayaran, ililista niya 'yan. So gaano katagal, 'pag ikaw may rayuma na at umabot ka na ng 50. Alam mo naman talaga hindi ka makatakbo. Ikaw na naman ang itapon diyan sa dagat.

Ganun man ang style kasi para walang makita. Butasan mo na lang 'yang tiyan. I-ganun mo tapos itapon mo. Hindi na lulutang 'yan. Kagaganda kaya ng isda ng Masbate. *[laughter]*

Doon man siguro itinatapon 'yung mga NPA. Ayaw ko 'yan. Gusto ko mag-usap. Kaya nandito ako una dahil diyan eh. Sinabi ko sa military, "Ano ba 'to? Sige naman..."

Ako naman tiga-pigil dito. "Sir, alam namin, nandiyan sa bukid nagkakampo." Nakikita naman sa gabi ng ano. "Clearance na lang, sir. Bombahan namin."

Tapos marinig ninyo, ilang kilometro, boom! boom! boom! boom! Iyan na lang talaga ang... Is that the way how we do with our lives? Boom! boom! boom! boom! boom! bratatatat!

You decide now. Hindi ako nagyayabang. Sang-ayon ako sa land reform. Sang-ayon ako sa lahat na bagay. Sang-ayon ako sa... I agree with all except that I do not want you to kill me or me killing you because you want a revolution by armed struggle. 'Yan lang ang kapigil diyan.

Pero sabihin ninyo magbalik si Sison, magtayo tayo ng partido dito, papayag ako basta walang patayan sa Pilipino.

Maghanap tayo nang ibang kalaban. Huwag Pilipino. Okay ako, ibang... Huwag Pilipino kasi masakit eh. Kita mo ako magmura. Kita mo ako magmura kung...

Isa 'yang drugs. 'Di ba sinabi ko na sa inyo pati kayong mga NPA, huwag talaga kayong pumasok diyan --- pati mga sundalo, pulis --- p***** i** papatayin ko talaga kayo. Do not destroy my country. Kaya kung nandiyan ka pa. Maghanap ka na lang ng ibang trabaho. Maski nandiyan kayo human rights international. Sabihin ko uli 'yan.

When I was mayor I said, I'm building a city. I want it a comfortable city for my constituents. *[applause]* Do not destroy the city. Huwag mong pakainin ang mga anak namin ng shabu kasi papatayin talaga kita, sigurado 'yan. Tandaan mo itong gabi na 'to kung may matumba.

Huwag kayong pumasok diyan kasi galit talaga ako sa droga. Alam mo ang droga. It can destroy the whole of society.

Kasi siya kung tinamaan na siya, nandiyan na siya sa bisyo. And so if the monkey rides on the back, ika na nila parang sinakyan ng unggoy, pinagkakagat 'yang likod mo. You are --- para kang... Maghanap ka nang makumbinsi mo. So ang iyong gastos, kunin mo na sa kanya. Kasi mapagbili. Siya maghanap rin ng isa para...

Ito dito. Ewan ko kung nangyari dito. Gusto mo sirain. Miserable talaga ang kalaban mo. Lagyan mong isa o dalawang anak na droga. Sira na lahat ng buhay niyan.

Maghanap kayo nang tinamaan ng droga, wala na. Na ngayon kung 'yung tao na 'yon tatay ng pamilya. T*** j**... So hindi na... Maski pulis, karamihan.

Bago namamatay ang mga opisyal na pulis, mga p***** j** kayo. Mga superintendent. Superintendent... Para ka lang superintendent ng eskwelahan.

Sila naman ang makikita mo, ang mga opisyal, 'yung mga PDEA. Kaya p***** j**, do no f*** with me. Iwasan talaga ninyo kasi hindi ko kayo palulusutin.

Ilang --- ilang Pilipina abroad? Alam ninyo na 'pag nandoon worker paid or working as a slave, rape is part of the territory. Kasali sa kultura. Ngayon 'yung mga nanay, you know ang pagka na --- 'pag ang nanay lumabas, ang pamilya niyan, dysfunctional na.

'Pag wala ang nanay, nandiyan ang tatay, the eldest daughter becomes the surrogate mother. Pati anak na niya. Kasi wala 'yung asawa.

Now, 'pag ang tatay at saka nanay pumunta mag-trabaho sa Middle East dahil kailangan, iiwan sa lolo at lola. Nandiyan sa Tondo, 'pag malaman nila na may monthly remittance talagang s***** p*** hanggang bumigay.

So ngayon, tanungin ko kayo. Ilang sisirain ng droga?

Then kayong human rights, mga p***** j** ninyo. May maka --- mamatay kayo diyan, isang durugista. Sigaw na kayo nang sigaw kung saan. Hindi niyo alam kung ilan na ang Pilipino na nasira.

Pa-atik na na mga newspaper, crusading. Magkaiba ang mundo natin. Kayo umiiyak kayo, the bleeding hearts. O, namatay. And so? Ilan ang pinatay nito? Mga p***** j** niyo mga adik. Mag-inuman talaga 'yan after hithit.

Mag-akyat ng bahay, rapin (rape) 'yung lola, ang daughter-in-law, ang 14 years old pati isang --- 'yung one-year-old na anak pinakialaman --- tinusok pa sa dibdib. Rapin (rape) 'yung mga bata tapos itapon lang.

Ang mga human rights wala akong narinig ni isa. That's the problem. Ang human rights ninyo is 'yung kalaban ang gobyerno. Gusto ninyo sirain talaga ang gobyerno. Okay 'yan maski totoo. Pero isali ninyo 'yung mga inosenteng pinatay ng mga kriminal, mas marami 'yan at itong Pilipino na naging slaves. Slaves na. Why? They are slaves to a drug called shabu. And they need it everyday. And the end of the day, they become inutile. Wala na talagang silbi.

'Yang panahon nila sino ang mga presidente? Kita mo sa panahon ko, inilagay ko si Bato kasi siya man ang kilala... Open, sabi ko in six years --- ah six months tapusin ko ito.

Akala ko... Ang datos ko pagka mayor man lang. Pagtingin ko sa record, may police general, nine; ang Customs --- p***** i** niya lahat na nakiki...

Tama nga, sabi ko nagkamali ako. Pero hindi kita talaga palusutin. 'Pag sinira mo ang bayan ko, swak, wala na tayong pinag-usapan at hindi ako maghingi ng tawad sa inyo.

P***** i** sinabi ko na sa inyo umiwas kayo. I will not ask for any --- offer any apology or... Huwag ninyong gawain 'yan sa bayan ko. Gusto ninyo three years pa ako. Maghintay kayo at bumalik kayo kung hindi na ako mayor.

Huwag ngayon kasi isa sa mga ipinangako ko talaga yayariin ko ang droga. Sabi ko hindi ako --- pulis. *[applause]*

May pulis... Kung pulis, itong p***** i**** General Loot ng --- may pulis. Dalawang beses na inambush buhay pa rin ang u***. *[laughter]* Sabihin ko sa kanya, Diyos, ikaw na bahala niyan. Bigyan mo 'yan malaria o leprosy p***** i**** 'yan.

Ikaw general takutin mo ako? Ah hamunin kita ng draw. O, totoo. Eh ako may trabaho ako. Ikaw p***** i** nagloloko ka diyan. Huwag mo sabihin matakot lang ako kasi general ka. Sabagay itong baril ko hindi pu...

May baril ako diyan, may switch... Pagka pulis na g***, bang! Pumuputok. NPA, killer, bang! Pagdating diyan sa magandang babae, klek, klek, klek. *[laughter]* May utak eh. *[applause]*

Iyan lang ang baril na may utak. Ang isa diyan nasa akin. Maski anong barilin mo. *[laughter]* Wala hindi talaga puputok. Ibigla mong ganun, bang! O ibalik mo doon sa maganda. Click, click, click, click. *[laughter]*

Hindi totoo talaga. Wala, biro lang. Huwag kayong pumasok diyan. Handa akong magpakamatay sa inyo, totoo. *[applause]*

You know, I'll tell you something. May kaibigan ako taga-rito eh. I never had the chance to... He was always visiting si [Vitoño?].

`Yung anak niya si... [Varzaga?] classmate ko `yan. Si Nilo? Buhay pa ba si Nilo? Siya wala? Classmate kami ma'am. Brod ko pa ata si ano --- o brod ko. Brod ko nga. Ngayon lang ako talagang nagka-panahon. Sabagay. Hindi pa naman ako...

Kaya sabi ko, it would not be fair to my --- to the memory of my brod na [Varzaga?]. Si [Vitoño?] was --- nag-aral `yun ng... Kami ni --- under ni Sison, [Vitoño?] na fiscal.

So siguro kung buhay `yun, wala akong problema masyado ito sa droga. Pero nagpunta talaga ako.

Prangkahan ko kayo, kasi sabi ko nga parang --- parang na-piss off na talaga ako. Bakit mga pulis sige... Ang pulis bakit namamatay? Nagpapa-ambush kayo.

Marami ba `yan sila talaga? Magkita tayo dito kausapin ko. Mga NPA, mag-usap tayo, magbalik ako dito. Ano man makuha ninyo patayin ninyo ako? `Di sige daw. Ilibing ako bukas tapos ang problema natin...

Do you think that you will have a better chance if you deal with somebody? Somebody else's agenda? Sinabi ko ako 'yung pinaka last card. Hindi ako nagyayabang kasi nagkakaintindihan tayo.

But at the same time, I'm warning everybody pati 'yung pulis. You better shape up because I do not need like the id --- hearing almost everyday na may patayan. Tapos sundalo ko o pulis ko.

Tatal itong atin kung magka --- magkaintindihan tayo, lahat dito pulis natin, lahat dito, ating sundalo. But for as long as na ganun tayo, eh nandito talaga ako sa...

So I hope I have not offended anybody by my strong words or my joke. It's not really... Parang sinadya ko 'yan para pang-bastos. I am really pursuing the limits of civility kasi kampanya pa lang, binabastos na nila ako eh.

Wala bang pari dito? Saan si Father? Father, father. Ah way mag... Masuntok kita diha. *[laughter]*

Father alam mo ganito, 'yung style kasi ninyo, if you want to attack me or criticize me, huwag sa pulpit. You talk there, you have your interview. Even if you say that you are a priest...

Pero kung gagamitin mo ang simbahan as a platform for... Ang sagot ko niyan hindi sa iyo. Sarili 'yon. So huwag mong gamitin 'yang, "Duterte will go to hell." Hindi man ako naniniwala ng hell. So sabi ko, ikaw 'yung ma-hell.

Ano mang ginawa ko beh? Magpatay ng criminal? Nabuang kang paria ka? *[laughter]*

Magalit pa --- galit ka pa sa akin. Ako na 'yung... Kailan pa ba ako nagpatay ng inosenteng tao? Siguro 'yung babae kung iwanan ako tapos kaliwain pa ako.

Patay. Saan na 'yun si maganda? Nawala man diyan. Iyong diyan kanina sa ano. Huwag 'yan, kay kasama man namin 'yan sa... Hala uy mahulog pa 'yung eroplano kung maghabulan kayo doon.

Ako nag-landing ako walang ano ha. Nag-landing ako diyan sa airport ninyo. Hindi man rated 'yan sa night flight. Totoo ha, hindi ako nagbobola.

Anong ginagamit --- sumama kayo sa akin. Ang ginagamit namin 'yung landing na ano, 'yung mga motor ng pulis o 'di kaya flashlight. Iyon lang.

Basta makita lang ng piloto na mas malayo siya dito kay --- diretso ka lang. Hindi ako nangangailangan ng --- maski ngayong gabi. Mag-take off kami. Ngayon kung masangit dito sa... Wala na maligaya na iyong mga Leni dito. *[laughter]*

Hay ang tao swerte-swerte lang.

Basta ako dito, maski bagyo, maski ano, sabi ko. Kanina malakas ang ulan. Pasok tayo. *[applause]* So dito papunta ang ulan. Umikot kami doon.

Nakita namin doon sa kanto wala na. Kay kung medyo ano pa, 'ika nga covered talaga ang sky, hindi ako makapasok. Sabi ko, maghanap ka ng butas. Nakakita kami, pasok kami dito. Totoo. *[applause]* Nag-ikot kami ng...

Ngayon 'pag take off namin, kung hindi niya makita 'yang niyog, sigurado ba-bye Duterte. *[laughter]* At least nandito ako, nasabi ko ang gusto ko. *[applause]*

Importante na narinig ninyo kayong mga NPA rin, pati kayong mga sundalo pati pulis. I am not happy to hear ang mga pulis ko pinagpapatay.

Kayo namang mga NPA akala mo naman talagang magkalaban tayo. Eh p*** puro lang tayo Pilipino.

Kaya sabi ko, hintuan na ninyo. Hindi talaga ninyo makuha. Maski bigyan ko kayo ngayong taon na ito, kunin ninyo ang Masbate kung kaya ninyo. Magpatayan lang talaga tayo. Ubusan lang.

Hindi naman magpunta si Sison dito para mag-bendita sa kabaong mo. "In the name of the Communist Party of the Philippines and the workers all throughout the world."

Tapos kakanta ng Internationale. Tapos wala na. Doon sa ano...

Tapos mga anak mo walang tatay. Ang asawa mo mag-asawa ulit. Tapos ang anak mong dalaga may bagong tatay. Anak ng... Sus ginoo ko. Isipin ninyong mabuti ang buhay. Wala talaga. Walang manalo dito. And I will not claim any victory if we overwhelm you.

Pero kung tingnan ninyo na makuha ninyo ang gobyerno. Nandito lang. Ang problema niyan matiman-an ka. Hindi 'yan, gaganti 'yan, sisimplehan ka lang niyan.

Either sagasaan ka kunwari, palabas na ano o bibirahin ka ng... Babarkadahin ka, tapos painumin ka, 'pag lasing mo ayun.

So wala naman akong naaamoy na ahos o mantika, ibig sabihin walang pagkain. *[laughter]* So kung walang pagkain, uwi na tayo. Iyan ang da --- iyan ang tamang gawin. *[applause]*

[photo opportunity]

[President Duterte speaks again]

May nakalimutan ako na importante. I am addressing to all na --- the Armed Forces and the Police will remain neutral. They are not allowed to campaign or to favor any candidate be it kami *[applause]* o partido o ang kalaban.

And I'm warning also 'yung ka-partido ko, not to commit the mistake of terrorism. Neither would I be happy if 'yung mga incumbent, mga kalaban ng PDP ganun magte-terorismo kayo.

I am making this a guarantee. Oras na maglaro ka nang panakot, oppression o mag-terrorism ka, tandaan mo ito, itaga mo kung saan mo itaga, p***** j** babalik ako dito sa harapan ng tao kaladkarin kita. *[applause]*

Oo, totoo. Hindi ako nagtatapang-tapangan. Matapang lang ako kasi trabaho ko. Do not... Pagka election, lilipad ako dito, pupunta ako dito sa kung saan mo gusto kitang puntahan.

Sampalin kita sa harap ng mga tao mo pati 'yung mga goons mo, isa-isahin itapon ko 'yan sa dagat. *[laughter]* Oo, totoo. O kita mo ang Davao 'di maganda 'yung isda namin. Oo, mataba. Eh pagkain noon 'yung mga g*** eh.

Kaya wala --- dito sa mundong ito. Kung ano lang ang tama. Iyon lang ang hiningi ko.

Sa mga politiko, 'yung tama lang at huwag kang manakot, huwag kang pumatay kay 'pag pumasok...

Alam kong history, sabi ko tatay ko kasama ni Espinosa noon sa... Bureau of ano siya. Department of Labor. Ang tatay ko Secretary, Department of General Services.

So alam ko ang history dito, pati 'yung mga politiko pinagpapatay diyan sa airport. P***** j** 'pag ginawa mo 'yan tuturuan ko talaga ang Pilipinas ng leksyon.

If I have to kill you, I will do it. You know the presidency is a gift from God. Wala akong mga lider-lider na ano. *[applause]*

And then I will give you a gift. And my gift to the Filipino people is I will offer my freedom itself.

Kung kailangan ako makulong, magpakulong ako. Pero kung sinabi ko na huwag, huwag. Ipakulong mo ako pagkatapos pero pupuntahan kita dito, kaladkarin kita sa impyerno, dalhin kita kung saan tayong dalawa.

Mas mabuti kung magsama tayo sa impyerno kasi marami tayo doon. Doon ipagtuloy --
- ipagtuloy natin 'yung patayan natin. Huwag na huwag talaga kasi mapapahiya akdiya

'Pag napahiya ako, medyo may problema tayo. So ang kalaban ninyo sa katarungan would not be your goons or 'yung mga may bata-bata mo na mga ex-convict. Wala madali patayin 'yan. Hindi ako natatakot diyan.

Sa harap mo... Hindi 'yan --- hindi 'yan makapakulong sa akin 'yan.

Pero kung gusto niyong subukan eh 'di ikaw...

Basta sinabi ko for or against my administration, kapartido ko, kalaban, wala. Maski kapartido kita, 'pag ginawa mo, p***** j** ganun rin.

Tuturuan ko lahat ng leksyon para naman ang Pilipino may maasahan pa sa kanilang mga anak kinabukasan.

Maraming salamat po.

--- END ---